

zmocněnec Antonín H. se neřídil pravidly v poctivém obchodním styku platícími, ba hrubě proti nim se prohřešil. Byloť odvolacím soudem zjištěno, že Antonín H. nejprve ohlásil svou návštěvu u žalovaného telefonicky, jako by z berního úřadu měl přijíti, sliboval, že pro případ zadání insertu mu vyjdou vstříc; při návštěvě se vydával za berního oficiála, ač jím nebyl; při jednání se žalovaným, ač musil vědět, že žalovaný je v omylu co do částky za inserci celoroční, nejen mu omyl ten nevysvětlil, nýbrž naopak jej v něm utvrdil prohlášením, že jsou laciní a že částka 100 Kč je za celoroční inserci. Z těchto zjištěných skutečností právem lze usuzovati, že byl jimi vzbuzen u žalovaného, neznajícího pravý stav věci, omyl. neboť mu byly tvrzeny vědomě nepravdy Antonínem H-em, tedy bylo tu lstivé jednání po rozumu § 870 obč. zák. a žalovaný měl býti takto oklamán, což má za následek relativní neplatnost smlouvy, i kdyby omyl nebyl podstatný (rozh. 4814, 1511 sb. n. s.). Než neplatnost objednávky je opodstatněna i z důvodu § 871 obč. zák. pro podstatný omyl. Podle skutkového zjištění odvolacím soudem učiněného chtěl žalovaný věnovati na celoroční inserování částku 100 Kč, a to pro inserci v oficiálním orgánu Svazu berních úředníků, máje proto své důvody, nikoli pro inserování v neznámém mu soukromém podniku žalobcově. K omylu žalovaného dal podnět a v omylu jej utvrdil zmocněnec žalobcův a musí proto důsledky toho nésti žalobce (§ 1017 obč. zák.); omyl se týkal hlavní věci, pokud se týče podstatné vlastnosti, k níž úmysl žalovaného při jednání směřoval a byl projeven. I mylná pohnutka má vliv na platnost právního jednání, byla-li pro vůli rozhodná, což v tomto případě právě padá na váhu, poněvadž žalovaný nechtěl odmítnouti inserci ve stavovském oficiálním časopisu, máje jako velkoobchodník styky s berními úředníky. Poukaz dovolatelův na rozhodnutí čís. 6233 ve sbírce Glaser-Unger N. F. XVI. není případný, poněvadž při něm šlo o pojišťovací smlouvu pro případ úrazu na dráze, tedy o smlouvu upravenou zvláštními předpisy, a také jeho skutkový poklad je zcela odlišný od případu souzeného. Odvolací soud právem nepokládal Antonína H-a za třetí osobu po rozumu § 875 obč. zák., poněvadž byl podle rozsudkového zjištění plnomocníkem žalobcovým, a správně také dovodil, že důsledky neplatné smlouvy postihují jedině žalobce samého (§ 1017 obč. zák.).

Čís. 12332.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

K závazku podle § 103 směn. zák. (§ 8 zákona o společenstvech) se vyžaduje, by majitel směnky neznal pravý stav věci a by tu bylo předstírání podpisatele o zastupitelském poměru a o případném zmocnění.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, Rv I 2367/32.)

Žalovaní podepsali směnku jako zástupci družstva Z., jež ani tehdy ani napotom nebylo zapsáno do rejstříku. Proti směnečnému platebnímu příkazu namítli žalovaní mimo jiné, že jest sice pravda, že družstvo Z. není zapsáno ve firemním rejstříku, ale že je totožné s družstvem S., jehož představenstva byli členy, a že žalující strana o tom věděla. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu k novému jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Po právní stránce jest souhlasiti s názorem nižších soudů, že by žalovaní byli zavázáni ve smyslu žalobní prosby z podpisů na směnce jako z právního jednání za společenstvo. Avšak nechť se tento jejich závazek dovozuje z § 8 zákona o společenstvech nebo z § 103 směn. zák., je rozhodným, zda žalobkyně v době podpisu směnky věděla o pravém stavu věci (viz rozh. čís. 10186 sb. n. s. ohledně společností s r. o. a čís. 11336 ohledně společenstev), protože, znala-li žalobkyně pravý stav věci a nebylo-li tu předstírání žalovaných ve příčině zastupitelského poměru a případného zmocnění, nebylo by tu ani osobního závazku jednajících osob. K příslušné námitce žalovaných rozsudek soudu první stolice nepřihlížel a po právní stránce nezaujal k ní stanoviska. Tak i soud odvolací, ačkoli žalovaní v odvolání důležitost této námitky uplatnili.

Čís. 12333.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Ustanovení § 2 zákona má na mysli v a d n o u povahu silostroje. Měl-li autobus konstruktivní vadu spočívající buď v tom, že šrouby nebo disky byly slabé neb že disky nevyhovovaly co do profilu, byl povahy vadné, a vyletěla-li důsledkem této vady kola a poranila člověka, nastala škodná událost z povahy silostroje.

Ručení podle § 3 (4) zákona jest ručením solidárním, nikoliv koreálním. Žalovaný majitel provozu může se vyviníti jen, dokáže-li, že škodná událost vznikla výlučně z právního důvodu (z provozu) nebo ze skutkového základu týkajícího se j e n druhého ze zákona ručícího provozu.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, Rv II 808/31.)

Žalobkyně, jedouc autobusem Ludvíka M-a, byla poraněna zadním dvojitým kolem vylétnuvším z autobusu Augustina P-a a vlétnuvším do okna autobusu Ludvíka M-a. Žalobní nárok na náhradu škody proti Augustinu P-ovi neuznal procesní soud prvě stolice dů-